

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія міжнародних відносин (ч. 1)»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія міжнародних відносин (ч.1)
Освітня програма	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Галузь знань	29 «Міжнародні відносини»
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Обов'язкова
Курс/семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
<p>Метою викладання дисципліни є формування у студентів історичного мислення на основі знання процесів історичного розвитку міжнародних відносин, еволюції дипломатичної сфери, розуміння ними закономірностей та особливостей розвитку історичного процесу.</p> <p>Основні цілі вивчення дисципліни: набуття студентами вичерпного знання про етапи та закономірності розвитку міжнародних відносин; формування уявлення про розуміння специфіки і механізмів функціонування різних систем міжнародних відносин; підготувати базу для подальшого вивчення історії міжнародних відносин у межах спеціальних та загальних курсів; формування навичок історичного аналізу, уміння бачити загальні закономірності розвитку держав; формування політичної та історичної культури студентів.</p>
Компетентності
<p>Дана дисципліна покликана розвинути наступні компетентності:</p> <p>ПК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та компетентність практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.</p> <p>ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності.</p>

- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
 ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.
 ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно так і письмово.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.
 СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.
 СК3. Здатність оцінювати стан та напрям досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.
 СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.
 СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.
 СК6. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).
 СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.
 СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.
 СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.
 СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

Результати навчання

- РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.
 РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні процеси.

3. Структура дисципліни

Тема	Результати навчання	Завдання
Тема 1. Міжнародні відносини та зовнішня політика Давнього Єгипту	Ознайомити студентів із утворенням Єгипетської держави. Розглянути етапи розвитку держави. Ознайомитися із особливостями суспільного ладу Єгипту. Розглянути державний устрій Єгипту.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Завдання для самостійної роботи Індивідуальне завдання.

Тема 2. Давня Греція в системі міждержавних відносин	<p>Ознайомитися з особливостями розвитку Архаїчної Греції. Виділити основні періоди становлення. Розглянути формування давньогрецьких полісів. З'ясувати особливості розвитку полісної системи. Визначити форми міжнародних зв'язків в Греції. Ознайомитися з військовими операціями греків.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Завдання для самостійної роботи <p>Індивідуальне завдання.</p>
Тема 3. Міждержавні відносини в Стародавній Індії	<p>Ознайомитися з джерелами до вивчення історії дипломатії Давньої Індії. Визначити періоди розвитку Давньої Індії. Розглянути Індську (Харапську) цивілізація (III тис. – XVII ст. до н.е.). Розглянути Ведичний період (XIII – VI ст. до н.е.) в історії міжнародних відносин Давньої Індії. Ознайомитися з історією Давньоіндійської держави у Буддійський період (V – III ст.). З'ясувати особливості посольської служби в Давній Індії.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Індивідуальне завдання; • Завдання для самостійної роботи
Тема 4. Міждержавні відносини та зовнішня політика Давнього Риму	<p>Розглянути об'єднання Італії під владою Риму (V – I пол. III ст. до н.е.). З'ясувати причини та наслідки Пунічних війн в контексті міжнародних відносин в Східному Середземномор'ї (III – II ст. до н.е.). Розуміти причини підкорення Греції. Розглянути посилення зовнішньої експансії Римської республіки (в I пол. I ст. до н.е.). Ознайомитися із зовнішньополітичною діяльністю Гая Юлія Цезаря. Розглянути зовнішньополітичну діяльність Октавіана Августа. Розглянути міжнародне становище Римської імперії в IV ст. Визначити причини розподілу імперії в 395 р. З'ясувати причини, які призвели до розпаду Західної Римської імперії.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Завдання для самостійної роботи <p>Індивідуальне завдання.</p>
Тема 5. Візантійська дипломатія між Заходом і Сходом	<p>Розглянути особливості становлення Візантійської дипломатії. Ознайомитися з основним принципом дипломатії Візантії - «наука про управління варварами» і з'ясувати в чому ЙОГО</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Завдання для самостійної роботи <p>Індивідуальні завдання.</p>

	особливість. Визначити принципи і канали дипломатії імператора Юстиніана. Розглянути організацію посольської справи. Знати посольський церемоніал.	
Тема 6. Київська Русь на дипломатичній арені	Розглянути особливості зародження державної дипломатії. Ознайомитися із першими дипломатичними акціями Київської Русі. З'ясувати основні напрями і зміст дипломатії Володимира Святославича. Розглянути дипломатію Ярослава Мудрого та його наступників. Знати давньоруський посольський звичай.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Завдання для самостійної <p>Індивідуальне завдання.</p>
Тема 7. Народження середньовічної Європи	Розглянути римський і варварський світи в середині I тисячоліття. Ознайомитися з особливостями утворення Варварських королівств. Ознайомитися з утворенням Франкської держави Меровінгів. З'ясувати особливості держави Каролінгів. Розглянути утворення Франкської імперії. Розуміти причини загибелі імперії Карла Великого, утворення держав середньовічної Європи.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Завдання для самостійної <p>Індивідуальне завдання.</p>
Тема 8. «Європейська дипломатія в умовах балансу сил»	Розглянути панування французького методу в теорії і практиці дипломатичного спілкування. Ознайомитися з дипломатією Генріха IV. Розглянути концепція переговорного процесу Рішельє. Розглянути дипломатичні колізії Тридцятилітньої війни, Вестфальський мир. З'ясувати Особливості функціонування дипломатичного апарату Людовіка XIV. Визначити вплив Кольбера на дипломатію Франції. Розглянути дипломатію Англійської революції	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Індивідуальне завдання • Завдання для самостійної
Тема 9. Вхідження Української козацької держави до	Розглянути перші посольства і дипломатичні акції Війська Запорозького. З'ясувати особливості організації	<ul style="list-style-type: none"> Тести • Контрольні запитання, • Індивідуальне завдання

дипломатичного простору	дипломатичної служби. Розглянути особливості формування дипломатичних кадрів. Розглянути основні лінії дипломатії Богдана Хмельницького.	• Завдання для самостійної
-------------------------	--	----------------------------

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичні (семінарські) заняття	30
Контрольна робота	50
Індивідуальне завдання	20
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на практичних заняттях	Контрольна робота	Оцінка за індивідуальне завдання	Разом за залік
30	30	20	100

- Оцінювання відповідей студентів на *практичних (семінарських)* заняттях відбувається за 5 бальною шкалою. По завершенні теоретичного навчання максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 30 балів.
- *Контрольна робота* передбачає проходження тестів для перевірки засвоєних знань. Оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множитья на ваговий коефіцієнт 0,5, відповідно максимальний бал може скласти 50 балів
- Оцінювання *індивідуального завдання* (максимально 20 балів) передбачає підготовку розрахунково-графічної роботи у формі презентації та її аудиторний захист. Студенти відповідно до запропонованих тематик готують інформаційний (20–25 слайдів) та розрахунково-графічний матеріал (власно розроблений картографічний, статистичний, табличний матеріал) щодо своєї теми із списком використаних інформаційних джерел При оцінюванні роботи береться до уваги структурованість викладання змісту роботи, повнота розкриття теми, самостійність в розв'язанні проблематики, власні форми систематизації та представлення інформації
- *Підсумкова залікова оцінка* за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на семінарах (максимально – 30 балів), за контрольну роботу (максимально – 50), за індивідуальне завдання (максимально – 20) що в сумі максимальна може скласти 100 балів.
- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, написання есе, опрацювання завдань, підготовка презентацій доповідей, підготовка індивідуальних завдань тощо.

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною

програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

• *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.

• *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.

• *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, презентації, схеми)
Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Брусиловська І.О. Коваль І.М. Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н.е. - сер. XVII ст. н.е.) URL: http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/metod/isn/brus_koval.pdf 2. Булик М. В. Історія міжнародних відносин у давні часи: навчальний посібник. Маріуполь : МДУ, 2017. 274 с. 3. Головченко В. Матвієнко В. Дипломатична історія України. URL: http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/Дипломатична-історіяУкраїни.pdf 4. Дипломатична історія України. URL: http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/%D0%94%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8.pdf 5. Зінченко А. Історія дипломатії. Навчальний посібник. 2002. 433 с. URL: http://irbisnbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001402 6. Зінченко Л.А. Історія дипломатії : від давнини до нового часу. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001402 7. Історія дипломатії від давнини до кінця XVIII ст. URL: https://www.academia.edu/13863580/Історія_дипломатії_від_давнини_до_кінця_XVIII_с http://www.vydavnychiydimkiyvo.com.ua/ukr/13863580/Історія_дипломатії_від_давнини_до_кінця_XVIII_с 8. Історія міжнародних відносин у давні часи: навчальний	

посібник. URL:

http://repository.mdu.in.ua/jspui/bitstream/123456789/896/1/istoriia_mizhnar_vidnosyn.pdf

9. Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу. URL:

<http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-105.html>

10. Стецюк Н., Франків Ю. Політика канцлера Німеччини Ангели Меркель з приводу побудови Північного потоку-2.. Вісник Прикарпатського університету. Політологія, Вип.14. 2020. С.224-231.

11. Стецюк Н. Національна політика владних структур щодо українців у Польщі в перші повоєнні роки //Сторінки воєнної історії. Збірник наук. Праць. – К.,2013. – Вип.16. – С.231–245.

12. Стецюк Н., Шекета М. Морально-психологічний аспект «історичної травми» етносу. Сепаратистом стають чи народжуються? / ШекетаМ. // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць. Випуск 149. / К. : Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин. – Київ. – 2021. – С. 28-35.

13. Стецюк Н.М. Особливості участі волонтерських організацій в забезпеченні національної безпеки України Samorząd terytorialny w konstytucjach wybranych państw Europy środkowo-wschodniej. Zarys problematyki. Red. I. Lasek-Surowiec. – Chełm. – 2021. – С. 23-29

Інформаційні ресурси

Інформаційною базою вивчення навчальної дисципліни є:

- законодавчі акти, нормативні документи;
- праці вітчизняних і зарубіжних вчених;
- матеріали науково-практичних конференцій;
- підручники та навчальні посібники на електронних носіях;
- професійні видання України;
- Інтернет-ресурси, зокрема:

1) Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського –

<http://www.nbuv.gov.ua/>

2) Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого – <https://nlu.org.ua/>

3) Наукова бібліотека ПНУ – <http://lib.pnu.edu.ua/>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра міжнародних відносин м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола 1, каб. 103 (0342) 75-20-27 kmv@pnu.edu.ua
---------	--

	<p>Сторінки в соцмережах:</p> <p> https://www.facebook.com/pnuir</p> <p> https://www.instagram.com/pnu_international_relations/</p>
Викладач	 <p>Стецюк Наталія Миколаївна – кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин</p>
Контактна інформація викладача	<p> nataliia.stetsiuk@pnu.edu.ua</p>

Політика курсу

<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науководослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) (див. стор. 4).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Невідповідна поведінка під час Заняття</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до</p>

	<p>відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» <u>«Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»</u> - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ”</u> (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) – стор. 3.</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується <u>Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 із внесеними змінами наказ № 80 від «12» лютого 2021 року) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>

Викладач

Стецюк Н.М.